

25 juli 2021, 17de zondag door het jaar

Delen in overvloed

Eerste lezing: *Uit het boek 2 Koningen 4, 42 - 44*

Op een keer kwam iemand uit Baäl-Salisa Elisa opzoeken. Hij bracht twintig gerstebroden voor de godsman mee, gebakken van meel uit de nieuwe oogst, en een zakje vers graan. Elisa droeg zijn bediende op dit als maal aan de profeten voor te zetten. Toen de bediende protesteerde dat het beslist niet genoeg was voor honderd personen, zei Elisa nogmaals: 'Zet het de profeten voor, ze zullen er een maaltijd aan hebben. Want dit zegt de Eeuwige: Ze zullen ervan eten en nog overhouden ook.' Toen zette zijn bediende het de profeten voor, en zij aten ervan en hielden nog over, zoals de Eeuwige had gezegd.

Evangelie: *In de woorden van Johannes 6, 1 - 15*

Daarna ging Jezus naar de overkant van het Meer van Galilea (ook wel het Meer van Tiberias genoemd). Een grote menigte mensen volgde hem, omdat ze gezien hadden welke wondertekene hij bij zieken deed. Jezus ging de berg op, en ging daar met zijn leerlingen zitten. Het was kort voor het Joodse pesachfeest.

Toen Jezus om zich heen keek en zag dat die menigte naar hem toe kwam, vroeg hij aan Filippus: 'Waar kunnen we brood kopen om deze mensen te eten te geven?' Hij vroeg dat om Filippus op de proef te stellen, want zelf wist hij al wat hij zou gaan doen. Filippus antwoordde: 'Zelfs tweehonderd denarie zou niet voldoende zijn om iedereen een klein stukje brood te geven.' Een van de leerlingen, Andreas, de broer van Simon Petrus, zei: 'Er is hier wel een jongen met vijf gerstebroden en twee vissen – maar wat hebben we daaraan voor zoveel mensen?' Jezus zei: 'Laat iedereen gaan zitten.' Er was daar veel gras, en ze gingen zitten; er waren ongeveer vijfduizend mannen. Jezus nam de broden, sprak het dankgebed uit en verdeelde het brood onder de mensen die er zaten. Hij gaf hun ook vis, zoveel als ze wilden. Toen iedereen volop gegeten had zei hij tegen zijn leerlingen: 'Verzamel nu de overgebleven stukken brood, zodat er niets verloren gaat.' Dat deden ze en ze vulden twaalf manden met wat overgebleven was van de vijf gerstebroden die men had gegeten. Toen de mensen het wonderteken dat hij gedaan had zagen, zeiden ze: 'Hij moet wel de profeet zijn die in de wereld zou komen.' Jezus begreep dat ze hem wilden dwingen om mee te gaan en hem dan tot koning zouden uitroepen. Daarom trok hij zich terug op de berg, alleen.

Overweging

U kent vast ook die ervaring dat soms één woord van een naaste je even stil kan zetten, en kan bepalen bij wat je echt nodig hebt, bij waar je ten diepste naar verlangt.

Als dat kan indalen gebeurt er een klein wonder, dan komt er een kracht vrij die rust brengt, richting geeft en nieuwe moed.

Voor Jezus en de zijnen heeft die ervaring alles te maken met verbondenheid met God en zijn koninkrijk. Het staat er zo eenvoudig: 'Jezus ging de berg op'. De berg is voor joodse mensen de plaats van de 'verhevenheid' van God: de Allerhoogste. Wie de berg opgaat, is op zoek naar de Eeuwige, om zich toe te vertrouwen aan zijn geestkracht en bezieling. Maar de berg opgaan is geen afsluiting voor de wereld, maar een onder ogen zien van alles wat is, onder het opzicht van God, die er zijn zal, en geloof mar dat die blik wijds is.

Vanuit die houding overziet Jezus de menigte mensen die naar hem toekomt om hulp en inspiratie. Het is kort voor het joodse pesachfeest, Pasen.

Vanuit vertrouwen op weg te zijn naar dat feest van bevrijding en nieuw leven, wil hij de mensen voeden met brood voor onderweg. En vooral: hij wil zijn leerlingen daarin meenemen. Brengers van Gods heil zullen ze zijn. Dat geldt ook voor ons, want ook wij zijn zijn leerlingen. Daarom stelt hij hen en ons de vraag: 'waar kunnen we brood kopen om deze mensen eten te geven?' Waar vinden we voedsel om te delen met anderen die onze zorg nodig hebben? De leerlingen horen de vraag niet eens goed. Wat ze in huis hebben ervaren ze sowieso als te weinig om zoveel mensen te voeden en te inspireren. Hoe herkenbaar is voor ons soms dat gevoel van machteloosheid als er verdriet is, honger of spanning om ons heen. 'We kunnen niet het leed van iedereen op onze nek nemen', zeggen we dan, en dat is waar! Maar intussen voelen we ook hoe we tekortschieten.

Dan schuift Andreas een jongen naar voren, een kind nog maar. De jongen wordt niet gehinderd door de vraag of er wel genoeg is. Hij geeft wat hij heeft: vijf broden en twee vissen. Vijf broden, beeld van de vijf boeken van Mozes, de Thora, basisvoedsel voor elke gelovige jood. En twee vissen, beeld van de profeten en de geschriften. Zij verbinden de Thora met het leven hier en nu, in al haar turbulentie, pijn en schoonheid.

Voor Jezus is dat genoeg! Hij ontvangt het in vertrouwen en vraagt de mensen te gaan zitten. Gaan zitten is een beweging die ons stilzet. Zitten is een houding van verblijven. Een houding die ontvankelijkheid mogelijk maakt voor wat ons ten diepste beweegt. Als dat gebeurd is neemt Jezus het brood in zijn handen in het vertrouwen dat God in het brood, in de Thora tot ons komt als bron van inspiratie en leven. Hij weet dat de Eeuwige zich met ons verbinden zal en ons tekort zal aanvullen met zijn liefdevolle kracht. Of zoals het klinkt uit de mond van Elisa: 'dit zegt de Eeuwige: Ze zullen ervan eten en nog overhouden ook!' Daarom dankt Jezus de Eeuwige, vertrouwt het gebeuren aan de Eeuwige toe en deelt uit wat hij van Hem ontvangen heeft als doorleefde liefde. Zo handelt hij ook met de twee vissen. Allen ontvangen naar wat zij verlangen, en nodig hebben. Want in het delen van het brood verbindt de Eeuwige zich met ons. In het toevertrouwen aan Hem, de Levende openbaart Hij zich als een overvloed aan inspiratie en levenskracht.

Het gevolg? Ze houden over: twaalf manden vol. Twaalf: het getal van de twaalf stammen van Israël, Het hele volk deelt in de overvloed! Twaalf! Het getal van de twaalf apostelen, alle leerlingen van Jezus, ons allen inclus! Zij, wij, blijken genoeg in huis te hebben om ware verkondigers te zijn. We hoeven alleen maar te gaan zitten in het gras, in de kerkbank, om te verstillen, om te verblijven bij Hem, de mens die de dood niet schuwde en zo de Opgestane werd, die ons blijft voeden en inspireren, telkens weer.

Als wij straks de maaltijd met Jezus Messias gedenken en ons met hem willen verbinden, dan hoop ik dat zijn woord ons heeft stilgezet. Dan hoop ik dat hij ons dichterbij brengt bij wat we ten diepste nodig hebben: liefde, vertrouwen, nabijheid van Hem, van de Eeuwige en van elkaar. Wij mogen weten dat wij delen in de overvloed van Gods liefde die ons in staat stelt veel meer te volbrengen dan wij durven dromen of vermoeden. Dat het ontvangen van het brood ons voeden mag tot mensen van Gods verbond met ons, en tot lichaam van Christus.

Anneke Grunder o.p.